

**1/412 numaralı Beyiye sülüsleri kanununun lâyihası ve Millî Müdafaa
Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Şube 1

Sayı 1226⁶

21-3-929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Beyiye sülüsleri hakkında Millî Müdafaa vekâletince tanzim olunup Devlet Şurası riyasetinden tevdi ve İcra Vekilleri Heyetinin 20-3-929 tarihli içtimaında Yüksek meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neçicesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

1 — malullerden bilfiil bayilik yapmayanların beyiye tezkerelerinin iptali fevkalâde mazharı suhulet ve muavenet olması lâzım gelen malul gaziler için muvafık görülmeyerek buna dair olan fıkra tay edilmiştir.

2 - Talimü terbiyede Maarif vekâletinin vilâyeti ammesi hasebile Evladü şühedaya ait dörtte bir beyiyenin vekâleti müşarünileyhaya tevdi ile oraca münasibi veçhile ittihazı muamele olunması muvafık görülmüş ve maddeler o suretle tadil edilmiştir.

3 - Dördüncü maddenin de tadili icap eylemiştir. Zira bey'iyeye hakkı ile bey'iyeye sülüsünden istifade hususu 166 numaralı kanunla ona müzeyyel 419 numaralı kanunda münhasıran malûl gazilere ait iken bu kanunda bu hakka Şüheda evladının ve dul zevcelerinde teşrik ve malûllere bundan ancak dörtte bir derecesinde bir menfaat tefrik edilmesi, iptidadan, doğrudan doğruya harbe girmiş ve onun alâm ve mesaibini bizzat görmüş ve halen o badirenin bıraktığı bari malûliyeti taşımakta bulunmuş olanlara bihakkın temin kılınmış olan haktan kısmı azamının sairlerine hasrı musip görülmemiştir. Gerçi bu hayirkâr ve içtimaî düşünce dahilinde evladı şüheda ve dul zevcelerle beraber tasavvr ettiğimiz gibi dul anaların da girmeleri muvafıkı madelet ve nispet isede vatan fedakârlarından bugün alil yaşayanların fedayi can edenlerden daha az nimete nail edilmesinde bir vecih olamayacağı ve pilâkis bunların bir kaç kat daha ziyade terfihleri tabii görüleceği cihetle bir taraftan maaş almak nimetine nail olan malûllerin bu hususta da hiç olmazsa diğerleriyle aynı derecede nimete mazhar edilmesi daha münasip görülmüştür.

4 — Beşincimaddenin tadili de zarurî görülmüştür. Çünkü: Devlet inhisar idareleri beyiye hakkının ve kişi memurluklarının 166 numaralı ve 19 teşrinisani 1337 tarihli kanunla münhasıran malûl gazilere verilmiş olduğu gibi bu kanunun zeyli olan 419 numaralı ve 21/Şubat / 1340 tarihli kanunda beyiyenin malûl gazilerle beraber ahara da verilebileceği ve bu takdirde beyiyenin sülüsü yine münhasıran malûl gaziler hesabına bir sene zarfında ziraat

bankalarınca tenmiye ve biâhara da yine tamamen bu malûline ita olunacağı mezkûr bulunduğu halde bu kere tanzim edilmiş olan kanun lâyihasında bu hakkın bilâhara menfaata teşrik edilen evladı şüheda ve dul zevcelere de teşmili malûllerin hukuku müktesebelerine sonradan zarar iras ve kanun makabline işmal demek olacağından münasip ve caiz görülmemiştir. Bahusus bu meyanda sırf malûline ait ve kendileri için envai tasarrufla tam bir hakkı müktesep olan eşya ve emvalin pey bedellerine de diğerlerinin teşrik edilmesi için bir sebep bulunamamış ve binaenaleyh madde tadil edilerek sonuna da bu malûllerden vefat etmiş olanların vereseşi de taksime ithal edilmiş ve bayilik yapanlardan şimdiye kadar sülüs vermemiş olanlar da tevziden istifade ettirilmemiştir.

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Karar № 49

16-IV-92

Milli Müdafaa Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Baş vekâleti celilenin 21-3-1929 tarih ve ⁶/₁₂₉₆ numaralı tezkeresile encümenimize havale buyrulan « beyiye sülüsleri » kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatası tetkik ve müzakere olundu.

Büyük harp ve millî cidal neticesinde malul klân vatan kahramanlarına yardım için devletçe şimdiye kadar bir çok tetbirler alındığı görülmektedir. Bunların başlıcaları

1) Büyük harpte malûl gazilere yardım etmek için 20 - mayıs - 333 te teşkil edilmiş olan cemiyet halktan ve Hükûmetten 80 000 lira kadar iane toplamış ve epeyce iş görmüş-sede mütareke esnasında inhilale uğramış ve yerine 6 - eylül - 1336 tarihli bir nizamname ile « malûlini askeriye muavenet heyeti » namile bir heyet getirilmiştir. Bu güne kadar ifayı vazife eden bu heyet - yardım sahasını tevsi için teşebbüs ettiği işler arasında ianelerden toplanmış paradan 40 000 lira ile bidayette açılmış olan « malûl gaziler pazarı » namındaki ticaretaneyi 100 000 lira sermayeli « malûl gaziler muavenet pazarı Türk anonim şirketi » haline koymak gibi icraatta bulunmuş isede elde edilen semereler hiç bir zaman ne malûllere ve ne de şehit yetimlerine bir faide temin etmemiştir. Bu faziyetin devamı caiz olmayacağından. Hükûmetin bir an evvel bu tutumu düzeltmesi epeyce tutan malları şahısların ellerinden kurtararak hak sahiplerine vermesi için, böyle bir kanun yapılması zarurî görülmüştür.

2) Millî cidalde malûl kalanların derecelerine göre bir dafaya mahsus olmak üzere yüz liradan 1200 liraya kadar nakitle mükâfatlandırılmaları (397 numaralı kanun mucibince)

3) Beyiye hakkının ve kişi memurluğunun malûl gazilere tahsis edilmesi ve bunun için de altı maaş nisbetine kadar kıredi açılması (166 numaralı kanun mucibince)

4) Yukarıdaki hak ile beraber beyiye sülüslerinin yine malûl gazilere verilmesi (419 numaralı kanun mucibince)

5) Millî cidal malullerinin derece üzerinden ve tahsisatı ile beraber tekaüt maaşı almaları.

Bunların hepsi bir araya gelince harp malûllerimizin imkân derecesinde terfih edildiği açıkça görülmektedir. Meselâ nakdi mükâfatlar ve derece üzerinden zamlı tekaüt maaşlarından başka inhisar idarelerinin topladığı beyiye ücretlerinden harp malullerine şimdiye kadar 125 207 lira dağıtılmıştır, terfih kanunu mucibince yine harp malûllerine ayrıca bir çok kolaylıklar ve yardımlar temin olunmuştur.

Bütün bunlara mukabil şehit yetimlerine öyle göze görünecek bir yardım yapılmamıştır. bugün bile onların hali hatta bir çoklarının çektiği sefalet hepimizi sızlandıracak bir şekilde - dir Adalet ve hak fikri, içtimâî kaideler, memleketin yüksek menfaatleri, milletimize emanet

edilen bu zavallı yetimlerin de artık yoksulluktan kurtarılmasını ve korunmasını emreder.

Binaenaleyh vatan müdafaasında şehitlerle malûller arasında bir mükayese yapmak fedakârlık ve kahramanlık fikrine uygun bir mütalaa olmasa gerektir. Her iki zümrenin de millet gözünde büyüklüğü ve yüksekliği bütün düşüncelerden üstündür, şu halde bir zümreyi düşünerek diğerini ihmal etmek hiç bir veçhile vatanın yüksek menfaatlarına uymayacağı şüphesiz görünür. Binaenaleyh şimdiye kadar hükûmetçe yapılan ve bundan sonra yapılacak olan ve aslında hep milletin hazinesinden yardım ve mükafat olarak çıktığı için kimsenin bir hakkı müktesebi olmıyan yardımlardan şehit yetimlerine de kafi bir pay vermek lazım geldiği şüphesizdir.

Şehit yetimleri geçen seneye kadar 70 000 çocuk ve 50 000 kadın olduğu halde harp malûlleri ancak 1047 zabıt ve 12 934 efrat idi. Bunlara tevzi edilecek para malûl gaziler pazarının malları hariç olmak üzere inhisar beyiyeleri üçte birlerinden 507 000 liradan fazladır. ve bu menbain işbu kanun layihası kabul ve neşredildiği takdirde ait olduğu vekâletçe eyi idare edilerek yalnız tütün inhisarından her yıl 700 000 liraya kadar verebileceği hesap edilmektedir,

Binaenaleyh şehit yetimlerinin de işbu menbalardan istifade ettirilerek zaruretten kurtarılmaları pek mümkün ve haklı görülmüştür .

Bundan başka 166 numaralı kanun'a onu tadil eden 419 numaralı kanunun daha amelî ve yukarıki kaideye daha uygun bir şekle konulmasında lâzım gelmekte idi.

İşte şu esaslar ve mütalaa üzerinde vekâletle birlik düşünen encümenimiz esas itibarile böyle bir kanun lâyihasının lâzım ve faydalı olduğuna kanaat getirmiş ve bu yolda gerek şekle ait ve gerek esas üzerinde bazı tadiller yapmıştır. Şöyle ki :

1) Lâyihamın ismi pek müphem görülerek daha açık anlaşılabilmesi için « inhisar beyiyeleri üçte birlerinin harp malûlleriyle şahit yetimlerine tahsis ve tevziine dair kanun lâyihası » şeklinde tadil edilmiştir .

Buradaki şehit yetimleri tabirinden maksat; şehitlerin kanunen hak kazanan çocuklarile dul zevce ve anaları olduğu ve yeni hazırlanmakta olan tekaüt kanununda bu tabirin izah edildiği M. M. V. Bf. inin ifadelerinden anlaşılmiş ve encümence de muvafık bulunmuştur . Bu tabir lâyihamın maddelerinde de aynı mana için kullanılmıştır.

Bundan başka lâyihadada dilimize pek aykırı görünen arapça süzlerde az çok türkçeleştirilmiştir .

2) Lâyihamın 1,2,3, 4 üncü maddelerinde yapılan tadiller yalnız şekle ve türkçeleştirilmeğe aittir .

3) Lâyihamın 5 inci maddesi esbabı mucibe etrafı ile izah olunduğu gibi, malûl gaziler pazarının tasfiye edilecek mallarından şehit yetimlerinin de, işbu lâyihamın ve 4 üncü maddesinin ruhuna muvafık surette, harp malûlleri ile müsavat üzere istifadelerini temin etmek için tadil edilmiştir. Bizzat bayılık yapanların şimdiye kadar üçte bir beyiye vermeleri hakkında bir kanun yoktu. Bunun için şimdiye kadar üçte bir vermemiş olunanların tevziattan mahrum bırakılması muvafık görülmüştür buna dair olan ibare çıkarılmıştır .

4) Lâyihamın 4 üncü ve tadil olunan 5 inci maddeleri hükmüne giren şehit yetimlerinden bir kısmı, yani 100 kuruşa kadar maaş alanlar, on senelik maaşlarını alıp hesaplarını kesmiş ve kesmektedirler

Bunların mahrum kalmamaları için resmen müracaat ve haklarını ispat ederek almaları kabul olunmuştur.

5) Bunlardan lâyihamın esbabı mucibe mazbatasının 2 inci maddesindeki Maarif vekâletine dörtte bir vermek meselesi lâyihadada mevcut olmadığı için bundan bahs etmeğe lüzum görülmemiştir. Lâyihadaki esbabı mucibe mazbatasının yalnız bu maddesinin vekâlete ait olduğu, diğer maddelerin Devlet Şurası tarafından vekâletin tadil edilen lâyihasına karşılık yazıldığı anlaşılmaktadır. Encümenimiz ise esas itibarile şuramın yalnız beşinci maddesinde ufak bir tadil yaptı.

Lâyiha münderecatı beyiyelere ait kanunlarla malulini askeriye muavenet heyetinin

ilgasına dair olduğundan, 6 ınçı maddede mezkûr heyete ait 6 eylül 1336 tarihli nizamnameden dahi bahsedilmesi münasip görülmüştür.

Şu suretle yapılan tadillerde vekâlet de encümenle birleşerek, heyeti umumiyenin tasvibine arz edilmesine karar verildi efendim.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Rs.
Erzincan	Kırşehir	Tokat	Elaziz	Diyaribekir	Bitlis	İstanbul	Cebelibereket
Abdülhak	L. Müfit	B. Lütfi	Nakyettin	Kâzım	M. Nami	İhsan	Naci

T. B. M. M.

Mal. Encümeni
Karar № 35
Esas №

11 - V - 1929

Maliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Bey'îye üçte birlerinin harp malûllerile şehit yetimlerine tahsis ve tevziine dair kanun lâyhıyası ile esbabı mucibesi ve Millî Müdafaa Encümeninin buna müteallik mazbatası Millî Müdafaa Vekili Mustafa Abdülhalik Beyefendi hzır bulunduğu halde tetkik ve müzakere edildi .

Alâkadar bazı harp malûlleri dinlendi.

Şehit yetimlerine, dul zevce ve annelerine şimdiye kadar çok az muavenet edilmiş olması teessürle düşünülecek bir haldir. Harp malûlleri de millet fertlerinin ebedî minnet ve şükranla bakacağı muhterem uzuvlardır. vatan müdafaasına uzuvlarını veya canlarını feda edenlere yapılacak muavenetler gösterilmiş olan fedakârlıklardan her zaman az kalacaktır.

Şehit yetimlerinin de harp malûlleri gibi düşünülmesini ve onlar gibi muavenet görmesini elzem bulan Millî Müdafaa Encümeninin fikrine bu itibarla Encümenimizde iştirak etmiştir. Yeni lâyiha hassaten bunu istihtaf ettiği ve tahsis edilecek üçte birlerin tevzi suretlerini ve noksan kalmış diğer hükümleri ihtiva eylediği cihetle esas itibarile kabul olunmuştur.

1337, 1340 tarihli kanunlarla malûl gazilere önceden tahsis edilmiş bulunan üçte birler o vaktin hasilatına göre çok az bir yekün verdiği ve sonradan inhisar varidatları kıyas kabul etmeyecek derecede genişlediği için malûllara verilecek miktarlar azalır değil bilâkis nisbeten artacak ve bu suretle haklarından gayip etmeleri varit olmayacaktır.

Maddelerde yapılan tadiller şunlardır:

Madde 1 — Kâfi sermaye tedariki kaydının malûlların biyilik menfeatini, başkalarına devretmelerine mani olmak maksadile konulduğu anlaşılmıştır. Halbuki bu suretle devir yolunu bulanlar ekseriya sermaye de tedarik edebilirler. Burada asıl maksat harp malûllarından iş görebileceklerle bu işi göstermek olduğundan sermaye kaydı zait bulunmuş ve çıkarılmıştır. Bununla beraber bayiliği başkasına devir imkâmı bulundukca bayilik yapmayan harp malûllarıyla şehit yetimleri ve sair hak sahiplerinin hakları zayi olacağından ve asıl maksat fevtedileceğinden bayiliğin devrine mani olmak için maddeye kayıtlar konulmuştur. Üçte birlerin harp malûllarından de kesileceğine dair olan fıkra ikinci madde ile temin edilmiş olduğundan tay olunmuştur.

II - ziraat bankasının tayin edeceği faizin miktarını gösteren fıkra daha ziyade tasrih edilmiş ve bu madde de şeklen bazı tadiller yapılmıştır.

III - Tevziin ne yolda yapılacağını teferruatına kadar tayin güç olduğundan burada esas hükmün konulması muvafık görülmüş ve (4 üncü maddedeki taksime göre) kaydı bu itibarla lüzumsuz bulunmuştur. Bu suretle Diyonu Muntazama idaresinin tespiti ile ziraat bankaları tarafındanda tevzi mülkün olacaktır.

IV - Üçte birlerin her sene toplanacak miktarı o sene mevcut olan harp malulerile , şehit yetimlerine ve ailelerine ait bulunduğunu ve tevziin hayat kaydi ile olduğu daha ziyade serahati temin için bu meddeye ilave edilmiştir.

V - Malul gaziler heyeti ile, pazarının hesaplarının tasfiye olunması ve mevcutlarınıu satılması Encümenimizce de muvafık görülmüştür. Ancak gerek bu tasfiyeden hasıl olacak paraların ve gerekse şimdiye kadar ziraat bankalarında toplanan bey'iyeye üçte birlerinin şehit yetimleriyle maaşa müstahak ailelerine tevzii müktesip hak esasile telif olunamayacağı cihetle her iki meblağın harp malulerine tahsis ve tevzii tensip edilerek madde bu yolda tadil edilmiştir

Keyfiyet heyeti Umumiyenin nazarı tasvibine arzolenur .

Âza Bayazıt	Âza Konya <i>T. Fikret</i>	Kâ. Kastamonu <i>Refik</i>	M. M. Gazi ayıntap <i>Remzi</i>	Mal. En. Reisi namına Gazi Ayıntap <i>Remzi</i>	
Âza <i>Reşit Saffet</i>	Âza Antalya <i>Rasih</i>	Âza İcel <i>Emin</i>	Âza Kayseri <i>A. Hilmi</i>	Âza İzmir <i>Kâmil</i>	Âza Elaziz <i>Mıstala</i>

T. B. M. M.

B. Encümeni

Mazbata № 100

Esas № 1/413

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Mevadı inhisariye beyyesinin malul gazilere hasrı ve beyiye hasılatı üçte birinin maluller ile şehitlerin yetimlerine sureti tevzii hakkında Baş vekâletten varit olup Millî Müdafaa ve Maliye Encümenlerinin mazbatalarile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâiyhası mütalea olundu.

Lâiyhada Maliye Encümenince yapılan tadilât encümenimizce de esas itibarile muvafık görülmüş olup ancak elyevm meri bulunan kanun ile zeyli mucibince beyiye hakkı ve kişi memurluğunun malûl gaziler ile şehit yetimlerine ve mütekait malûllere aledderecat aidiyeti kabul edilmiş olduğu halde Maliye Encümenince tadil olunan ilk maddede bu hakkın yalnız malûllere hasredildiği görülmüştür. Malûl bulunmayan her hangi bir mahaldeki şehit yetimlerinin veya mütekait malûllerin kendilerine evvelce bahşedilmiş olan bir hak ve menfaattan mahrumiyetleri muvafık görülmüyerek bu hususun temini için maddeye (evvelen harp malûllere, bulunmadıkları takdirde şehit yetimlerine, bunlar da bulunmazlarsa malûl mütekaitlere verilir.) ibaresi ilave kılınmış ve bu sebeple maddede bazı tadilât yapılmıştır.

Bundan başka mezkûr hasılatın malullere sureti tevziini ifade eden dördüncü madde de bazı tavzihat icrası zarurî görülmüş ve diğer maddeler Maliye Encümeninin tadilâtı dairesinde kabul olunmuştur. Heyeti celileye arzolenur.

28 ■ 5-1929

Erzurum <i>H. Aziz</i>	İsparta <i>Mukerrem</i>	Aydın Mühendis <i>Mitat</i>	Kâ. Bursa <i>Muhlis</i>	R. V. İstanbul <i>Fuat</i>	R. V. Edirne <i>Şakir</i>
Yozgat <i>S. Sirri</i>	Samsun <i>Adil</i>	Tokat <i>A. Şevki</i>	Niğde <i>Faik</i>	Kütahya <i>N. Asum</i>	

Hükümetin teklifi

Beyiye sülüsleri kanunu lâyihası

MADDE 1 — Devlet inhisarında bulunan ve bulundurulacak olan mevadın kavanin ve nizamati mahsusalarına tevfikân bayiliği mevkiine göre lüzumu olan sermayeye malik bulunduklarına inhisar idarelerince kanaat getirilmek Şartile diğer taleplere tercihan ve sırasıyle harp malûllarına verilir ve bu takdirde bunlardan da beyiyenin sülüsü tevkif edilir.

MADDE 2 — Malûl bayiler de dahil olduğu halde beyiye teskeresi verilen kâffeî eşhastan muayyen olan beyiyenin yalnız sülüsü malûllar ve şuhada evlâdı menfaatına inhisar idarelerince bittevkif her ay gayesinde muntazaman ziraat bankalarına tevdi olunur. Bu mebalîğ ziraat bankalarınca harp malûlleri ve şuhada evladi hesabı namıyla kûşat edilecek bir hesabı cariye bilkayit ertesi günden itibaren faize tabi tutulur. İşbu faizin miktarı tevdiatı saireye verilen faizlerden düm olmaz.

MADDE 3 — Ziraat bankası şubelerinde bir sene zarfında inhisar idareleri teslimatından teraküm edecek mebalîğ faizleriyle birlikte temerküz ettirilerek ertesi senenin birinci ayında dördüncü maddedeki taksimata göre mülhasebatı zatiyeye tevdi kılınır. Ziraat bankasına malûllar ve şuhada evlâdına ait hizmetlerinden dolayı bankaya masraf ve ya komisyon namile bir şey verilmez.

MADDE 4 — Kanunun neşri tarihinden itibaren her sene beyiye sülüslerinin yekûnu balîğının yarısı derecei malûliyetlerine göre harp malûlleri ve diğer mısı da, kadınların izdivaçlarına ve erkeklerin yirmi yaşına vusûllerine ve tahsilde bulunanların tahsili ikmallerine kadar verilmek üzere şuhada evlâdına ve dul zevce ve dul analarına mütesaaiyen tevzi olunur.

MADDE 5 — halen mevcut malûlini askeriye heyetinin hesabâtı tasfiye ve müessesatına ait bîlcümle eşyaları da nakte tahvil edilerek temerküz ettirilecek meblağla şimdiye kadar ziraat bankasında toplanmış beyiye sülüslerinden toplanmış olan meblağ kâmilen

M. M. Encümenin tadilatı

Inhisar beyiyeleri üçte birlerinin harp malûlleri ve şehit yetimlerine tahsis ve tevziine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — Devlet inhisarında bulunan ve bulundurulacak olan mevadın mevcut kanun ve nizamnameleri mucibince bayiliği yerine göre, kâfi sermaye koyacağına inhisar idarelerince kanaat gelirse, başka isteyenlere tercihan, derece ve müracaat sırasile harp malûlleri verilir ve bu taktirde bunlardan da bey'iye üçte biri alınır.

MADDE 2 — Malûl bayiler de dahil olduğu halde, beyiye tezkeresi verilen herkes-ten muayyen olan beyiyenin yalnız üçte biri, malûllar ve şehit yetimleri menfaatına, inhisar idarelerince alınarak her ay sonunda muntazaman Ziraat Bankalarına yatırılır. Bu paralar Ziraat Bankalarınca « harp malûlleri ve şehit yetimleri hesabı » namile açılacak bir hesabı cariye kayidedilerek, ertesi günden itibaren faize tabi tutulur. İşbu faizin miktarı başkalarına verilen faizden aşağı olamaz.

MADDE 3 — Ziraat Bankası şubelerinde bir sene içinde inhisar idarelerinin yatırdıkları paralar faizlerle birlikte toplanarak ertesi senenin birinci ayında dördüncü maddedeki taksimata göre düyunu muntazama idaresi emrine tevdi kılınır. Ziraat Bankasına bu hizmetlerinden dolayı masraf ve ya komisyon namile birşey verilmez.

MADDE 4 — İşbu kanunun neşri tarihinden itibaren her sene bey'iye üçte birleri tutarının yarısı malûliyet derecelerine göre harp malûlleri, yarısı da kadınların evlenmelerine ve erkeklerin yirmi yaşına varmalarına ve tahsilde bulunanların tahsili bitirmelerine kadar verilmek üzere - şehit yetimlerine müsavat üzere dağıtılır.

MADDE 5 — Halen mevcut malûl gaziler heyetinin hesabâtı tasfiye edilerek ve müesseselerine ait bütün eşyaları da paraya çevrilerek toplanacak paralarla şimdiye kadar Ziraat Bankasında bey'iye üçte birlerinden birikmiş paraların hepsi 4 üncü madde mucibince harp

Maliye Encümeninin tadili

*Inhisar beyiyeleri üçte birlerinin harp malül-
lerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevziine
dair kanun lâyihası*

MADDE 1 — Devlet inhisarında bulunan ve bulundurulacak olan maddelerin kanun ve nizamnameleri mucibince bayiliği başka istiyenlere tercihen derece ve müracaat sırasına harp malüllerine verilir.

Harp malüllerinin bayiliği filen kendilerinin yapmaları şarttır. Bayiliği veya menfaatinin her ne şekilde olursa olsun başkalarına devredenler bu haklardan mahrum kılırlar.

MADDE 2 — Harp malulleri de dahil olduğu halde, beyiye tezkeresi verilen herkesten muayyen olan beyiyenin üçte biri maluller ve şehit yetimleri menfaatine, İnhisar idarelerince alıkonularak her ay sonunda muntazaman ziraat bankalarına yatırılır. bu paralar ziraat bankalarının « harp malulleri ve şehit yetimleri hesabı » namile açılacak bir hesabı cariye kayıt edilerek, ertesi günden itibaren faize tabi tutulur, Bu faizin miktarı aynı şartlarla diğerlerine verilen azami faizden aşığı olamaz.

MADDE 3 — Bir sene zarfında inhisar idarelerinin yatırdıkları paralar ziraat bankası şubelerinde, faizleriyle birlikte toplanarak ertesi senenin birinci ayında duyunu muntazama idaresi emrine tevdi kılınır. Ziraat bankasına bu hizmetlerinden dolayı masraf veya komisyon namile birşey verilmez.

MADDE 4 — Her sene beyiye üçte birleri tutarının yarısı maluliyet derecelerine göre harp malullerine, yarısı da şehit yetimlerine müsavat üzere dağıtılır.

Şehitlerin kanunen maaşa hak kazananları bu kanun mucibince « Şehit yetimleri » sayılmıştır. Bunlardan kadınlara evlenmelerine, erkeklere yirmi yaşına varmalarına, tahsilde iseler tahsillerini bitirmelerine kadar verilir.

Her sene toplanan paralar o sene mevcut olanlara aittir. Ve dağıtılmalar hayat kaydiledir.

MADDE 5 — Halen mevcut malul gaziler heyetinin hesapları tasfiye olunup müesseselerine ait bütün eşyaları paraya çevirilerek toplanacak paralarla şimdiye kadar ziraat bankasında beyiye üçte birlerinden birikmiş paraların hepsi harp malüllerine dağıtılır ve bu taksimden

dereci malûliyetlerine göre malûl gazilere tevzi olunur. yalnız bu taksimattan 20 Mayıs 1333 tarihinden itibaren harp malûllerinden vefat edenlerin vereseleri de murislerinin dereci malûliyetleri nisbetinde istifade ederler. Bizzat bayilik yaparak şimdiye kadar beyiye sülûsü terk etmemiş harp malûlleri ile bunlardan vefat edenlerin veresesi bu takinden istifade edemezler.

MADDE 6 — Bey'iyeye hakkının ve kişi memurluğunun malûl Gazilere tahsisi hakkındaki 19 Teşrin-evvel 1337 tarih ve 166 numaralı kanunla buna müzeyyel 2 Şubat 1340 tarih ve 919 numaralı kanun mülğadır.

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanun hükümlerini icraya Müdafaa-i Milliye ve Maliye Vekilleri memurdur.

20/3/929

M. M. V.	Ad. V.	Bş. V.
M. Abdülhatik	M. Esat	İsmet
Ma. V.	Ha. V.	Da. V.
Ş. Saracoğlu	T. Rüştü	Ş. kaya
İk. V.	Na. V.	Mf. V.
M. Rahmi	Recep	H. Vastıf
	S. İ. M. V.	
	Dr. Refik	

malûllerile şehit yetimlerine dağıtılır. Ve bu taksimden 20 Mayıs 1333 tarihinden itibaren harp malûllerinden vefat edenlerin yetimleri de ölenlerin malûliyet derecelerine göre istifade ederler.

MADDE 6 — Beyiye hakkının ve kişi memurluğunun malûl gazilere tahsisi hakkındaki 19 -teşrin sani- 1337 tarih ve 166 numaralı kanunla buna müzeyyel 21 -şubat- 1340 tarih ve 419 numaralı kanun ve 6 -eylül- 1336-tarihli malûlin askeriye ve muavenet heyeti nizamnamesi mülğadır.

MADDE 7 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

20 Mayıs 1333 tarihinden itibaren harp malûllerinden vefat edenlerin yetimleri de ölenleri malûliyet derecelerine göre istifade ederler.

MADDE 6 — Beyiye hakkının ve kiŒe memurluğunun malûl sivilere tahsis hakkındaki 19 TeŒrisani 1337 tarih ve 166 numaralı kanunla buna müzeyyel 21 Şubat 1340 tarih ve 419 numaralı kanun ve 6 Eylül 1336 tarihli malûlini askeriyyeye muavenet heyeti nizamnamesi mûlgadır.

MADDE 7 — Bu kanun neŒri tarihinden muteberdir.

MADDE 8 — Bu kanunun hükümlerini icraya Milli Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur. *